

Nederland (1848-1914)

Gebruik bron 1.

- 1p 1 De gebeurtenis op de tekening leidde tot een politieke verandering in Nederland in 1848.

Welke politieke verandering wordt bedoeld?

- A het afschaffen van de constitutionele monarchie
- B het aftreden van koning Willem II
- C het invoeren van een nieuwe grondwet
- D het oprichten van politieke partijen

Gebruik bron 2.

- 1p 2 Deze brief werd geschreven naar aanleiding van de 'Luxemburgse kwestie'.

Wat heeft de koning toen gedaan om te proberen zijn macht te behouden?

- A Hij heeft de ministers hun ontslag laten indienen.
- B Hij heeft de opdracht gegeven om de grondwet te wijzigen.
- C Hij heeft de Tweede Kamer laten ontbinden.
- D Hij heeft het parlement het budgetrecht afgenomen.

- 1p 3 Hieronder staat een omschrijving van een persoon:
Hij streed voor de emancipatie van de eenvoudige burgers, die volgens hem nog écht protestant waren. Voor deze mensen stichtte hij een protestantse universiteit. Ook richtte hij een protestantse krant en een protestantse politieke partij op.

→ Wat is de naam van de persoon die wordt omschreven?

- 1p 4 Het oprichten van een protestantse universiteit, een protestantse krant en een protestantse politieke partij passen bij een maatschappelijk verschijnsel.

Welk maatschappelijk verschijnsel wordt bedoeld?

- A pacificatie
- B poldermodel
- C secularisatie
- D verzuiling

- 2p 5 Tussen 1870 en 1920 ontstaan er vrouwenorganisaties die strijden voor gelijke politieke rechten.
→ Onder welke **naam** staat deze periode van strijd voor gelijke vrouwenrechten bekend?
→ Geef een voorbeeld van een **politiek recht** waar toen door de vrouwenbeweging voor werd gestreden.

Gebruik bron 3.

- 2p 6 De Tweede Kamer maakte tijdens deze vergadering gebruik van **twee** verschillende rechten.
→ Noem deze twee rechten.

Gebruik bron 4.

- 1p 7 De bron gaat over de oprichting van een politieke partij.
→ Wat is de naam van deze politieke partij?

- 1p 8 Hieronder staat een omschrijving van een bevolkingsgroep die zich emancipeerde:
Al vanaf het begin van de negentiende eeuw waren zij, net als de andere burgers in Nederland, gelijk voor de wet. Toch werden zij in het protestantse Nederland als tweederangsburgers gezien. Lange tijd hebben zij, onder leiding van Schaepman, gestreden voor een betere positie in de maatschappij.

Welke bevolkingsgroep wordt bedoeld?

- A arbeiders
- B kleine luyden
- C liberalen
- D rooms-katholieken
- E vrouwen

Gebruik bron 5.

- 1p 9 Geef een reden waarom de bron past bij het modern imperialisme.

bron 1

Een tekening van rellen in Amsterdam in 1848:

bron 2

Een brief met een waarschuwing aan koning Willem III:

De macht van uwe majesteit is aangetast. De Kamerleden willen dat uw ministers verantwoording afleggen aan de Tweede Kamer en niet meer aan u. Maar pas op! Ik waarschuw u: dan zal uw macht nóg verder afnemen!

bron 3

Uit een verslag van een vergadering van de Tweede Kamer (1869):

De minister kwam met een wetsvoorstel om in de begroting ruim 109.000 gulden op te nemen voor diverse onderwijsuitgaven. Een Kamerlid stelde voor om dit bedrag te verhogen met 400 gulden. Deze wijziging werd door de minister overgenomen. Daarna werd de begroting door de Tweede Kamer aangenomen.

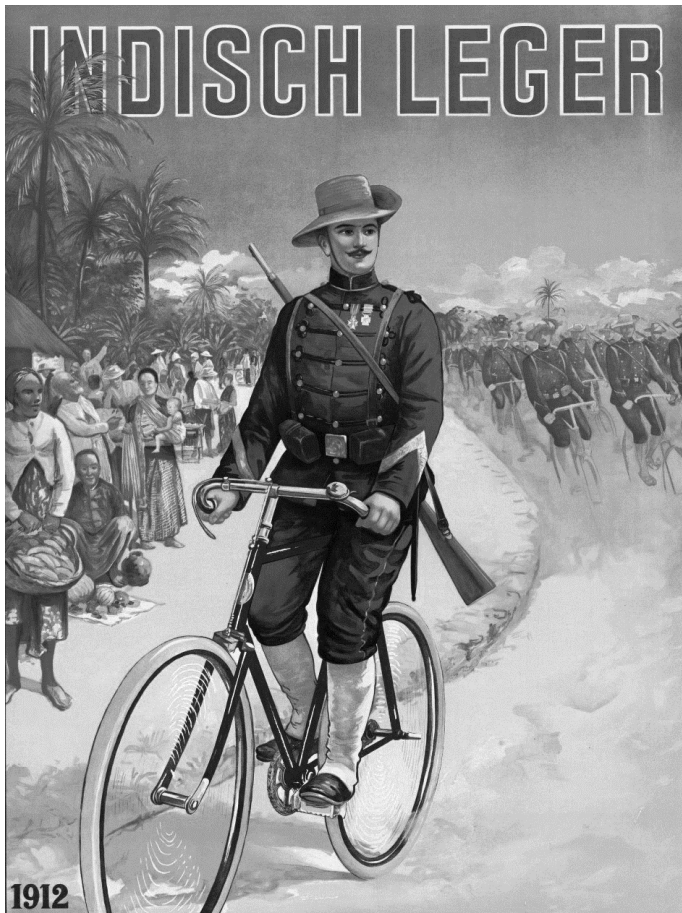
bron 4

Uitnodiging voor een vergadering (1894):

Hierbij nodigen wij u uit voor een vergadering om een democratische partij op te richten. U kunt hierbij aanwezig zijn als u het met ons eens bent. Wij willen als partij de loonslaven steunen in hun strijd tegen de kapitalistische onderdrukkers. Wij willen het kiesrecht veroveren en gebruiken als democratisch middel in de klassenstrijd.

bron 5

Een poster van de Nederlandse regering, bedoeld om in Nederland soldaten te werven (1912):

Toelichting

Op de poster staat bovenaan: Indisch leger.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.